

EUGEN TÄUBLER (1879-1953)

Urodził się w Gostyniu 10 października 1879 roku. Jego rodzicami byli miejscowy kupiec Julius Täubler i Rozalia Pinkus. Mieszkał w domu przy dzisiejszej ulicy 1 Maja 21 (w odrodzonej Polsce nabył tę posiadłość Henryk Hejnowicz, zegarmistrz i prowadził z powodzeniem wraz ze składem jubilersko-galanteryjnym). Ukończył szkołę elementarną w Gostyniu, natomiast maturę zdał w humanistycznym gimnazjum Komeńskiego w Lesznie w roku 1898. Po wyjeździe z rodziną do Niemiec, studiował historię klasyczną i orientalną na Uniwersytecie w Berlinie, gdzie w 1904 roku uzyskał doktorat za pracę *Die Parthernachrichten bei Josephus*. Na seminarium rabinackim oraz w Lehranstalt (Hochschule) für die Wissenschaft de Judeamtus studiował Biblię i Talmud.

Był mocno zaangażowany w ruch syjonistyczny (żydowski), a jego zainteresowania naukowo powiązane były z interesami Żydów. Dlatego po uzyskaniu doktoratu początkowo zrezygnował z kariery uniwersyteckiej i w latach 1906-1918 był kierownikiem Generalnego Archiwum Żydów Niemieckich w Berlinie. Pracował także jako wykładowca na Uniwersytecie Studiów nad Judaizmem w Berlinie w latach 1910-1914.

Podczas I wojny światowej został wysłany jako żołnierz na front wschodni do Kurlandii. Z wojska zwolniono go w 1916 roku z powodu inwalidztwa wojennego. Udało mu się pomyślnie wznowić karierę naukową, W 1918 roku uzyskał habilitację na uniwersytecie w Berlinie i poświęcił się tworzeniu akademii studiujących judaizm. Następnie był wykładowcą na Uniwersytecie w Zurychu w latach 1922-1925. Wykładał też historię starożytną na Uniwersytecie w Heidelbergu w latach 1925-1933.

W 1927 ożenił się z historyczką Selmą Stern. Po dojściu do władzy narodowych socjalistów otrzymał początkowo tymczasowy urlop w dniu 6 marca 1933 roku, a następnie w proteście przeciwko traktowaniu żydowskich naukowców złożył rezygnację ze stanowiska i członkostwa w Akademii Nauk w Haidelbergu. W latach 1938-1941 był wykładowcą na Uniwersytecie Studiów nad Judaizmem w Berlinie. W 1941 roku udało mu się wraz z żoną wyemigrować do USA. Tam został profesorem w Hebrew Union College w Cincinnati, gdzie do śmierci w 1953 roku wykładał hellenistyczną literaturę żydowską. Poprzez studentów z Jerozolimy, którzy studiowali u niego w Cincinnati kształtował także badania historyczne na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie.

Wdowa po nim, Selma Stern, przekazała majątek Eugena Taublera Bibliotece Uniwersyteckiej w Bazylei. Jego największym dziełem jest monografia *Imperium Romanum*. Jest autorem licznych opracowań i esejów z zakresu historii Żydów. Wpływ Taublera na współczesną historię Żydów był znaczny. Jego opanowanie historii starożytnej i metod badań historycznych znalazło odzwierciedlenie w jego rozumieniu elementów geograficznych i geopolitycznych wczesnej historii Żydów, relacji między Żydami a ziemią, na których żyli, oraz natury autonomii Żydów w diasporze.

Zmarł 13 sierpnia 1953 roku.